

EL BÀSQUET FEMENÍ

DES D'UN PUNT DE VISTA SOCIOLÒGIC,
ECONÒMIC I MEDIÀTIC

ABSTRACT

My research work addresses the issue of women's sports, specifically the case of women's basketball due to my experience as a player and as a spectator.

This sport is treated from a sociological, economic and mediatic point of view, therefore the rules, plays, or other technical aspects of it are not investigated because they are not necessary for the reader to understand the topics covered and the conclusions.

Firstly, I will talk about the history of women's sports in general and then I will specify the case of women's basketball. We will see the social exclusion in sport that women have had over the years.

In the second section I will talk about the NCAA, the university league that is the talent pool of the highest women's basketball league in the United States, the WNBA.

Then, I will talk about the WNBA and its recent collective agreement signed in 2020 that has improved the labor and maternal conditions of the players.

In addition, I will explain some cases about the sexist use of women in basketball. I am going to make a comparison between the NBA and the WNBA to show the huge differences that exist in many aspects between men's and women's basketball. Despite the progress, there is still a long way to go to achieve full equality.

I will also explain the importance of the media coverage of women's sports and I will give concrete statistics that show how little interest there is on the part of the media in showing the triumphs of female athletes.

Finally, I will present the conclusions drawn after months of research.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	1
2. MARC CONCEPTUAL	3
2.1. Història de l'esport i del bàsquet femení	3
2.2. La NCAA, lliga universitària femenina de bàsquet als EEUU	6
2.3. La WNBA, lliga professional femenina de bàsquet als EEUU	10
2.3.1. Les dues millors jugadores professionals dels EEUU	12
2.4. La Lliga Femenina Endesa, lliga professional de bàsquet a Espanya	17
3. METODOLOGIA	21
3.1. Comparativa WNBA-NBA	23
3.2. El debat del sexisme en l'esport	27
3.3. Tractament mediàtic de l'esport femení	31
4. CONCLUSIONS	38
5. FONTS DOCUMENTALS	40
6. ANNEXOS	42

1. INTRODUCCIÓ

A Espanya, l'esport femení està en continu creixement. Hi ha més de 900.000 dones ¹ federades que practiquen diàriament diferents modalitats d'esports. En destaca, la seva qualitat i competitivitat en les competicions nacionals, continentals i mundials. Recentment s'han celebrat els Jocs Olímpics de Tòquio 2020, i de les 17 medalles aconseguides pels atletes espanyols, 7 són de dones esportistes. Aquestes 7 medalles representen el 41% de les medalles totals espanyoles, un percentatge molt proper al 50%, el llindar desitjable de plena igualtat a nivell de resultats entre l'esport masculí i l'esport femení.

El meu treball de recerca planteja fer una aproximació a la situació actual de l'esport femení basant-me en el cas concret del bàsquet, donat que la meua experiència com a dona i com a jugadora des de fa anys m'ha permès conèixer més a fons aquest esport.

La meua hipòtesi de treball és que a la nostra societat occidental hi ha una percepció errònia de la igualtat entre homes i dones en el món de l'esport i que es creu que aquesta s'ha aconseguit ja fa temps.

El meu objectiu principal és demostrar que en el bàsquet, com en qualsevol esport practicat per dones i homes, la plena igualtat no existeix com a realitat, és només una falsa percepció.

S'estan donant passos molt importants per fer més petites les grans diferències a nivell econòmic i de reconeixement esportiu i social, fruit de la lluita política i social de les dones en les darreres dècades.

La modernitat de la nostra època va establir la igualtat com un principi de l'ordre social i l'esport va ser un element legitimador². L'esport era entès com esforç i valia personal on les persones arriben a aconseguir triomfs només pels seus propis mèrits.

Amb totes les dificultats i obstacles d'una societat encara patriarcal, on el gènere masculí té més poder, les dones, empoderades, no han defallit en la lluita pel seu reconeixement

---

¹ Anuari d'estadístiques esportives 2020. Consejo Superior de Deporte. España

² Begoña Marugán Pintos, "Análisis sociológico del deporte femenino" 2019

esportiu. S'ha de posar en valor tot allò aconseguit i reflexionar com a societat moderna, democràtica i progressista per continuar en el procés d'assoliment de la plena igualtat entre sexes i no fer passos enrere.

La tenacitat, l'esforç i la lluita s'estan veient recompensades. Els èxits de les dones esportistes són doblement meritoris. Entre les barreres a batre estaven i encara estan els estereotips de gènere, els prejudicis o rols de sexe i l'exclusió històrica. En molts esports, a les dones no se les ha permès jugar i molt menys competir fins fa poc.

Sense anar més lluny, concretament en el bàsquet podem comprovar que homes i dones varen començar a practicar-lo a la mateixa vegada, sobre l'any 1890. Però, les dones van haver d'esperar fins l'any 1976, pràcticament un segle, per poder participar en els Jocs Olímpics. I ho van fer 40 anys més tard que el bàsquet masculí, que va competir per primer cop als Jocs Olímpics de Berlín el 1936.

2. MARC CONCEPTUAL

2.1. HISTÒRIA DE L'ESPORT I DEL BÀSQUET FEMENÍ

En aquest capítol faré una necessària aproximació a la història de l'esport femení en general i en concret del bàsquet i ho faré amb una mirada de gènere perquè conèixer el passat ens permet comprendre millor el present. L'esport serà analitzat com un fet social mitjançant el qual es pot observar el canvi social i extreure conclusions.

L'esport com a tal, comença a practicar-se a l'època de l'antiga Grècia quan es celebren els primers Jocs Olímpics. Llavors, les dones ja eren excloses.

La masculinitat era relacionada amb la força, el treball, l'èxit. Per contra, la feminitat era representada per qualitats com la sensibilitat, la submissió, etc.³ El destí de la dona era ser esposa i mare i només podien practicar esports considerats suaus. Aquestes idees simplifcades de la realitat reforçaren els estereotips de gènere i determinaren la gairebé nul·la presència de la dona en el món esportiu.

La industrialització del món va donar pas a l'esport modern, tal i com el coneixem en l'actualitat. Aquest, havia de ser un element modernitzador en la nova societat per avançar en el progressisme i crear l'ideal de la plena igualtat entre homes i dones.⁴ La lluita de la dona per aconseguir més presència i més reconeixement esportiu dins d'un món molt masculinitzat acabava de començar.

Amb la industrialització va augmentar el nombre de població que practicava esport, però es va fer una separació o distinció social per sexes i classes socials.

El segle XX va ser el gran moment d'eclosió de tot l'esport femení en general. Després de la Primera Guerra Mundial, les dones comencen a reclamar el seu paper en les competicions esportives oficials. La major participació esportiva femenina coincideix amb la lluita legal, política i civil d'aquestes a Europa i EEUU.⁵

---

³ Angélica Ordoñez, "Género y deporte en la sociedad actual", 2011

⁴ Begoña Marugán Pintos, "El deporte femenino, ese gran desconocido", 2019, Universidad Carlos III

⁵ Angélica Ordoñez, "Género y deporte en la sociedad actual", 2011

El bàsquet femení és un dels pocs esports que es va desenvolupar al mateix temps que el masculí. Senda Berenson és coneguda com la fundadora del bàsquet femení. Era professora i directora del departament d'Educació Física del Smith College, una universitat privada ubicada a Massachusetts, EEUU i que estava adreçada únicament a dones. És el clar exponent de com només les dones de classe social alta que podien accedir a estudis universitaris podien també practicar esport.

Equip de basquetbol format per la classe de 1902 de Smith College⁶

El bàsquet femení va començar el 1892, quan Senda Berenson va estudiar les regles de James Naismith (el fundador del bàsquet masculí) per adaptar-les a les necessitats de les dones. Tot seguit, la majoria d'universitats dels Estats Units van seguir les regles de Senda Berenson i el 1893 es va celebrar el primer partit oficial de bàsquet femení al Smith College. Dos anys després, va tenir lloc el primer partit femení entre dues universitats.⁷

L'any 1904, el bàsquet masculí es va poder donar a conèixer com a esport d'exhibició en els Jocs Olímpics de Saint Louis. En les olimpíades de 1936 a Berlin ja va poder competir oficialment.

El bàsquet femení hauria d'esperar el seu torn, fet que demostra que sempre ha anat molts passos enrere enfront el bàsquet masculí en el seu reconeixement. Fins el 1953, no

---

⁶ Web: basketfem.com/historia-delbaloncesto-femenino

⁷ DarianadelosSantos, "Historia y origen del baloncesto femenino", [www. Historia y Origen Del Baloncesto Femenino | PDF | Posiciones de baloncesto | Equipos de baloncesto \(scribd.com\)](http://www.Historia y Origen Del Baloncesto Femenino | PDF | Posiciones de baloncesto | Equipos de baloncesto (scribd.com))

es celebra a Xile el primer mundial de bàsquet femení on la selecció guanyadora va ser la nord-americana. Però, per poder participar a les olimpíades van haver d'esperar fins el 1976, a Montreal. Tot i ser el mateix esport i ser creat a la vegada, hi ha 40 anys de diferència en la participació als Jocs Olímpics per part del bàsquet femení.

A la dècada dels anys 70, l'empresari esportiu Bill Byrne, d'origen nord-americà, va estar treballant en un projecte de creació d'una lliga femenina de bàsquet als Estats Units d'Amèrica. L'any 1978, la Women's Basketball League (WLB) va començar amb la participació de 8 equips.

En les següents edicions es van incorporar sis equips més per completar els set equips de la conferència de l'oest i set de l'est. Malauradament, aquest projecte no va durar molt de temps ja que en finalitzar la tercera temporada, la lliga va desaparèixer perquè no obtenien beneficis i es varen acumular durant aquests anys unes pèrdues de catorze milions de dòlars.

Bill Byrne va crear aquesta lliga amb l'objectiu de que als Jocs Olímpics de Moscó del 1980 hi anessin les estrelles de la WBL per visibilitzar l'esport femení i guanyar audiència. Els Jocs Olímpics del 1980 són coneguts pel famós boicot a Rússia. Grans potències mundials com Estats Units, Xina, Japó i Alemanya van amenaçar a Rússia amb que si no feien un pas enrere amb la invasió que havien fet a Afganistan, no participarien als Jocs Olímpics d'aquell any. Finalment, EEUU no va participar i Bill Byrne no va poder assolir el seu objectiu. Va ser una gran oportunitat perduda als anys 80 per donar major visibilitat al bàsquet femení i ajudar-lo en el seu creixement com a negoci professional i esportiu.

Finalment, l'any 1996, la NBA (Associació Nacional de Basquetbol dels EEUU) va aprovar la creació de la WNBA (Associació Nacional Femenina de Basquetbol) i el 1997 va tenir lloc la primera edició de la lliga. La WNBA va ser la segona lliga femenina creada als Estats Units per darrere de la WBL.

Actualment, la WNBA encara existeix perquè compta amb el suport de la NBA. La WBL antiga era independent a la NBA i per això va tenir tantes dificultats per mantenir-se en peu. La WNBA és clarament exitosa i té una trajectòria ascendent. En els darrers anys s'està demostrant que la WNBA és evidentment la lliga femenina de bàsquet més important del món.

2.2. LA NCAA, LLIGA UNIVERSITÀRIA FEMENINA DE BÀSQUET ALS EEUU

Els EEUU és un país de referència en el bàsquet. De fet, ja fa dècades que esportistes d'elit masculins i femenins juguen allà perquè és on millor poden iniciar les seves carreres professionals i aconseguir èxits esportius.

En aquest capítol explicaré el funcionament de la lliga femenina de bàsquet universitària, la NCAA, com a cantera de la lliga professional femenina de la WNBA.

He aconseguit entrevistar personalment a una jugadora catalana, Alba Orois, que està actualment jugant a la lliga NCAA gaudint d'una beca esportiva i d'estudis total a la Universitat de Maine dels EEUU. Aquesta entrevista m'ha permès conèixer millor el bàsquet femení universitari i la transcripció total del contingut de l'entrevista pot ser llegida al capítol d'annexos.

La NCAA (National Collegiate Athletic Association) és una associació esportiva fundada el 1906 als EEUU i que està actualment formada per més de 1200 institucions, conferències i organitzacions. S'encarrega d'organitzar els programes esportius dels instituts i les universitats del territori nord-americà.⁸

En efecte, aquesta associació esportiva és el clar exemple de com tractar de manera igualitària homes i dones en l'esport. Independentment del sexe que tingui l'atleta, pot accedir a unes beques esportives i d'estudis que li permeten rebre una doble formació d'alt nivell: la de la seva carrera universitària triada i la de l'esport que practica.

En concret, vetlla pel compliment de les normes marcades i pel desenvolupament correcte dels joves esportistes estudiants. La NCAA distribueix beques a estudiants que practiquen algun dels 23 esports tutelats per l'associació, entre els que destaquen el bàsquet, el futbol americà i el tennis.

Als EEUU, educació i esport van de la mà. És perfectament compatible estudiar i ser una jugadora de bàsquet d'alt nivell. Les universitats són molt flexibles, no com a Espanya, i faciliten la conciliació. A més, si no aprofites totes les assignatures no pots continuar

---

⁸ <https://www.xn--viviendoelsueo-2nb.com/ncaa/que-es/> (Blog d'un jugador espanyol de la NCAA)

jugant a bàsquet. Així que el nivell d'exigència és màxim en els dos àmbits, en el d'estudis i en l'esportiu.⁹

La jugadora catalana Alba Orois juga actualment amb l'equip de la Universitat de Maine mentre estudia la carrera d'Educació Primària i Psicologia. Ocupa dins del seu equip la posició de base i la seva funció és organitzar i dirigir el joc de l'equip a la pista.

L'Alba abans de marxar als EEUU, jugava en la categoria junior preferent i senior de la Lliga femenina 2 al Femení Sant Adrià, un dels millors clubs cantera d'Espanya.

Alba Orois amb l'equipació del seu antic equip, el Femení Sant Adrià¹⁰

Quan va acabar batxillerat, una agència va contactar amb ella per donar-li l'opció de tenir una beca esportiva i d'estudis als EEUU. Va acceptar perquè "a Espanya et fan triar entre estudiar o dedicar-te només a jugar a bàsquet" i ella volia fer compatibles les dues activitats: estudis i esport.¹¹

⁹ <https://www.xn--viviendoelsueo-2nb.com/ncaa/que-es/>

¹⁰ https://femenisantadria.com/?page_id=33&lang=ca (Web del Femení Sant Adrià)

¹¹ Entrevista a Alba Orois, Mollet del Vallès, Bcn, Espanya, Agost 2021

Els estudiants que formen part de la NCAA entrenen durant tot el curs acadèmic estudiantil, però només competeixen durant una petita temporada de 2 o 3 mesos, ja que és quan té lloc la temporada regular d'aquell esport i per tant, és quan comença la competició.

Fotografia de les guanyadores de la NCAA 2018: L'equip Notre Dame Fighting Irish ¹²

L'esport universitari nord-americà és molt important, donat que són molts els esports recolzats. Són la cantera de l'esport professional i es pot dir que és un món semiprofessional en comparació a la WNBA i NBA.

La jugadora Alba Orois, destaca que als EEUU el recolzament econòmic al bàsquet és molt alt. "Allà et sents una professional perquè les instal·lacions són molt bones, les hores d'entrenament de les noies són les mateixes que les dels nois, tenen afició, hi ha molta preparació física per part d'entrenadors i equip tècnic, etc. Als EEUU es juga més individualment que a Espanya i l'esport femení, encara que no és considerat tan important com el masculí, està molt valorat."¹³

Per tant, podem dir que la NCAA és considerada la cantera de la WNBA perquè d'aquestes lligues universitàries de bàsquet surten futures jugadores professionals i futures estrelles. Les jugadores menors de 23 anys més destacades de les lligues universitàries i de les lligues estrangeres tenen l'oportunitat de participar en el "draft" de la

¹² <https://www.98acg.top/ProductDetail.aspx?iid=126185091&pr=32.99>

¹³ Entrevista a Alba Orois, Mollet del Vallès, Bcn, Espanya, Agost 2021

WNBA que es celebra a finals de juny cada any. En el “*draft*”, les jugadores realitzen diverses proves físiques i atlètiques on han de demostrar les seves millors qualitats. És el moment perfecte pels caçatalents d’equips professionals de la WNBA, ja que tindran l’oportunitat de fitxar alguna jove promesa.

Fotografia d’Alba Orois entrenant per l’equip de la Universitat de Maine¹⁴

Alba quan acabi els seus estudis universitaris, voldria seguir jugant al nivell més alt. Si fos possible li agradaria “jugar a la WNBA, i sinó a Espanya, a la Lliga Endesa”.¹⁵

En definitiva, la jugadora catalana és una de les moltes esportistes que volen fer carrera professional de la seva passió. Per elles, fer bàsquet és un plantejament de vida en el que volen competir i ser professionals com ho fan els homes. L’Alba és l’exemple que il·lustra que almenys, a nivell formatiu en els EEUU, s’està avançant de forma notable en la igualtat d’oportunitats entre homes i dones. Més endavant, quan analitzem la WNBA, la lliga professional de bàsquet femení i la comparem amb el bàsquet masculí, determinarem els factors de desigualtat que encara hi ha.

---

¹⁴ Fotografia de l’instagram oficial de @blackbearswwb

¹⁵ Entrevista a Alba Orois, Mollet del Vallès, Bcn, Espanya, Agost 2021

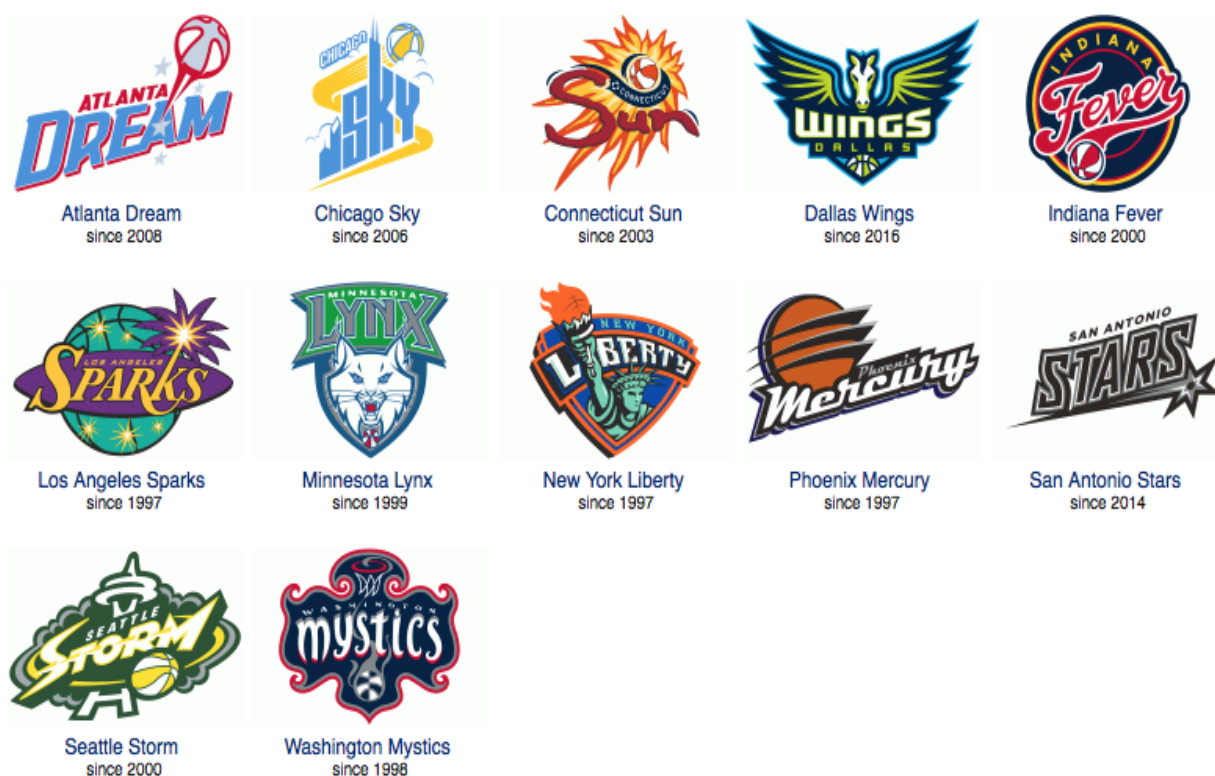
2.3. LA WNBA, LLIGA PROFESSIONAL FEMENINA DE BÀSQUET ALS EEUU

Logotip de la Women's National Basketball Association ¹⁶

A través d'aquest capítol, exposaré els equips que conformen la màxima lliga femenina de bàsquet a nivell mundial, la WNBA, i explicaré amb detall el nou conveni d'aquesta lliga, firmat el 2020.

En la primera edició de la WNBA, al 1996, només van participar vuit equips. Amb el temps, es van anar incorporant nous equips fins arribar a l'actualitat on n'hi trobem dotze.

Imatge dels equips que componen la WNBA ¹⁷

¹⁶ <http://endorfinacultural.com/arranca-la-temporada-de-la-wnba/>

¹⁷ <https://groundfloormedia.com/blog/2016/08/24/wnba-teams-deserve-better-logos/>

Dels 30 equips que hi ha a la NBA, només hi ha 5 que tinguin equip femení. Això vol dir que són pocs els equips que aposten per tenir el seu equip paral·lel femení al màxim nivell competitiu. Aquests són:

- Los Angeles Lakers (masculí) - Los Angeles Sparks (femení)
- Indiana Pacers (masculí) - Indiana Fever (femení)
- Minnesota Timberwolves (masculí) - Minnesota Lynx (femení)
- New York Knicks (masculí) - New York Liberty (femení)
- Phoenix Suns (masculí) - Phoenix Mercury (femení)¹⁸

En el bàsquet, a diferència d'altres esports, no podem dir que la presència de la dona sigui minoritària. En molts aspectes que semblen obvis com salaris, patrocinis, repercussió mediàtica, etc., el bàsquet femení segueix estant a anys lluny del masculí. Tot i això, sembla que les dinàmiques reivindicatives de la dona en general estan ajudant a que la situació de la dona en l'àmbit esportiu millori.

Fruit d'aquesta lluita, és el recent conveni col·lectiu de la WNBA firmat el 2020. Es tracta d'un acord històric que permet en el futur més immediat canviar el bàsquet femení com mai abans, ja que és un conveni molt similar al de la NBA. La signatura d'aquest nou conveni és una aposta de la NBA per potenciar la lliga femenina. "Aquesta ha viscut un creixement exponencial tant en popularitat com en audiències televisives, una assistència als partits ja molt prop de les 8.000 persones. La venda de merchandising va pujar un 18% entre 2017 i 2018 i a la televisió, veuen cada partit unes 240.000 persones".¹⁹

Abans d'aquest conveni, les condicions de les jugadores eren més pròpies de les lligues masculines dels anys 50, més enllà de que a més, moltes jugadores havien de jugar en els mesos sense temporada WNBA en altres països (Rússia, Turquia, Xina, etc) per augmentar els seus ingressos i no perdre la forma física i el nivell de competició.

El punt principal de millora del nou conveni ha estat el repartiment dels ingressos que genera la lliga a parts iguals entre jugadores i propietaris dels clubs. Aquesta era la més important reivindicació de les esportistes, que el novembre del 2018 es varen acollir a la clàusula que permetia trencar l'anterior conveni col·lectiu i així negociar un de nou a partir del 2019.

---

¹⁸ Wikipedia.org/Women National Basketball Association

¹⁹ Web https://as.com/baloncesto/2020/01/14/nba/1579022156_666563.html

Els seus homòlegs jugadors masculins de la NBA, varen aconseguir el 2017, per primera vegada, que els ingressos es repartissin al 50%. I ara, les dones, només 3 anys després han aconseguit posar-se al mateix nivell que ells. Han passat de tenir només un 20% a un 50% de repartiment dels ingressos generats per la seva pràctica esportiva professional.

També han aconseguit millores salarials i laborals. S'han regulat les necessitats per maternitat o planificació familiar, les opcions de desenvolupament de les carreres professionals, les condicions dels viatges pels partits... Fins i tot, s'ha començat a treballar en el tan necessari pla de marketing específic pel bàsquet femení, per tenir millors patrocinis, publicitat i relacions públiques. El conveni té una duració de 8 anys i millora la inserció laboral de les atletes després de la seva retirada. Un breu resum de les millores aconseguides es pot consultar en l'apartat d'Annexos.

2.3.1. DIANA TAURASI I SUE BIRD, LES DUES MILLORS JUGADORES PROFESSIONALS DELS EEUU

Fotografia de Diana Taurasi i Sue Bird compartint equip en l'Universitat de Uconn²⁰

---

²⁰<https://twitter.com/nbcolympics/status/767104917664391169?lang=e>

Diana Taurasi i Sue Bird són el clar exemple d'esforç i perseverància. Totes dues van jugar a la divisió I de la NCAA amb la universitat pública Uconn (University of Connecticut). Només van coincidir durant dues temporades ja que Sue Bird és més gran que Diana. En aquesta lliga van destacar de forma notable i van aconseguir ser seleccionades per participar en el "draft" de la WNBA de diferents anys . L'any 2002, Sue Bird es va graduar i va participar en el "draft" on va ser seleccionada per l'equip Seattle Storm per jugar a la WNBA. El torn de Diana no va arribar fins el 2004, quan va ser seleccionada per l'equip Phoenix Mercury.

Després de 4 temporades universitàries amb l'equip Uconn Huskies, Sue Bird va començar la seva carrera com professional de la WNBA. En la seva primera temporada portant la samarreta dels Seattle Storm va tenir una mitjana de 14.4 punts, 6 assistències i 1.6 robatoris per partit.

Sue Bird celebrant el seu quart campionat de la WNBA²¹

El seu primer anell de la WNBA, el títol del campionat, el va aconseguir a la temporada del 2004. Aquell mateix any també va participar en els Jocs Olímpics en representació dels Estats Units i van guanyar la medalla d'or. Després de proclamar-se campiona de la WNBA amb Seattle Storm i guanyar l'or al Jocs de Grècia, va decidir marxar a la lliga femenina de bàsquet de Rússia.

---

²¹<https://www.unocontraunoweb.com/2020/10/16/sue-bird-4-decadas-4-titulos-wnba-4-oros-en-ijoo-y-4-primer-os-puestos-mundiales/>

Fins el 2014 va jugar tant en la WNBA com en la lliga rusa. La temporada de la WNBA és curta perquè hi ha pocs equips i el que fan moltes jugadores en acabar la temporada és marxar cap algun equip europeu per jugar també allà la seva lliga. D'aquesta manera poden seguir en forma, guanyar més diners i ser competitives al 100% durant tot l'any. Sue Bird va jugar en 3 equips de Rússia amb els que va guanyar un total de 5 eurolligues, 5 tornejos nacionals de Rússia i 2 Europe Super Cup.

Després del 2014 va decidir focalitzar-se únicament en la WNBA en busca del tercer anell ja que en el 2010 va guanyar el segon. L'any 2018, Seattle Storm va proclamar-se guanyador de la WNBA i Sue Bird ja sumava 3 campionats en el seu repertori. Aquell mateix any va tornar a guanyar el campionat mundial de bàsquet femení amb la selecció nord-americana i es va consolidar com la jugadora de basquetbol amb més medalles sumades entre Jocs Olímpics i mundials de la història entre homes i dones (8 d'or i 1 de bronze).²²

La darrera edició de la WNBA al 2020, també la va guanyar l'equip de Sue Bird. Amb 40 anys d'edat aconsegueix el seu quart anell igualant a LeBron James. Es pot consultar el palmarès de la jugadora a l'apartat d'Annexos.

Diana Taurasi i Sue Bird amb els seus respectius equips de la WNBA²³

---

²² Article periòdic web:

<https://www.elcorreo.com/deporte-femenino/baloncesto/bird-leyenda-baloncesto-20191203133815-nt.html>

²³www.oregonlive.com/sports/2020/07/sue-bird-diana-taurasi-say-playing-2020-wnba-season-was-only-option-for-them.html

La trajectòria de Diana Taurasi²⁴ va ser semblant a la de la seva companya d'universitat Sue Bird. Podem dir que Taurasi i Bird tenen la mateixa fidelitat als seus respectius equips ja que a dia d'avui, encara competeixen amb el mateix equip que les va seleccionar en el “*draft*”.

Diana Taurasi, durant molts anys ha compaginat la lliga americana amb l'europea. Té molt mèrit jugar tantes competicions cada any sense descansar, però la jugadora és molt competitiva i vol guanyar-ho tot amb els seus equips. Durant la seva travessia en el bàsquet europeu va aconseguir 17 trofeus. A la WNBA, ha guanyat 3 campionats amb Phoenix Mercury (2007, 2009, 2014). Actualment, només juga en els EEUU. Es pot consultar el palmarès de l'esportista a l'apartat d'Annexos.

Taurasi és considerada per moltes persones la millor jugadora de la història del bàsquet.²⁵ De fet, Kobe Bryant que era l'ídol d'aquesta jugadora, la va anomenar “White Mamba” (la mamba blanca). Kobe Bryant era conegut pel seu sobrenom “Black Mamba” (la mamba negra). Aquest sobrenom se'l va posar ell mateix perquè deia que les serps mambes tenien un 99% d'encert i precisió i el seu objectiu era tenir aquesta eficiència a la pista. L'estil de joc de Kobe va marcar un abans i un després en la NBA i per això mateix va nomenar a Diana Taurasi com la “White Mamba” perquè sabia que amb ella passaria el mateix.

Una curiositat sobre la carrera de Taurasi és que la temporada 2015 no va jugar amb el seu equip de la WNBA, ja que l'equip rus UMMC Ekaterinburg li va oferir un contracte d'1.5 milions de dòlars anuals. El contracte exigia a la jugadora no jugar aquella temporada amb Phoenix Mercury perquè estigués descansada i el seu rendiment a la lliga rusa fos alt. Òbviament, l'esportista va acceptar perquè un descans li anava bé i a més a més, el salari que cobrava als Estat Units d'Amèrica no tenia res a veure amb el què li pagaven a Rússia. El conveni de la WNBA d'aquell moment només permetia que el màxim salarial fos de 120.000 dòlars anuals, mentre que l'equip rus li oferia 1.5 milions de dòlars anuals.

---

²⁴ <https://www.spotrac.com/wnba/phoenix-mercury/diana-taurasi-29949/>

²⁵ <https://www.basquetplus.com/articulo/no-entiendo-por-qu%C3%A9-no-hay-que-preocuparse-por-el-dinero>

Diana Taurasi va recalcar que a Rússia els equips ofereixen millors serveis i prestacions a les jugadores. Allà tenia el seu propi entrenador personal, un xofer pels seus desplaçaments i un apartament luxós. Tot i que no totes les jugadores tinguin un magnífic apartament assegurat pel club, si que tenen un avió privat pels desplaçaments de l'equip i dinars entre les pràctiques diàries. Diana Taurasi es mostra molt agraïda pel tracte rebut i explica a la premsa que als Estats Units ningú es preocupa per la seva alimentació ni per ajudar-la en els desplaçaments.

Diana Taurasi també, destaca per ser una persona directa que diu el que pensa a través dels mitjans de comunicació. De fet, no va dubtar en fer públiques les seves crítiques a la normativa de la FIBA (Federació Internacional de Basquetbol) sobre la vestimenta de les dones en les competicions oficials de l'any 2011.²⁶

---

²⁶ Web <https://www.publico.es/actualidad/multa-baloncestista-no-vestir-femenina.html>

2.4. LA LLIGA FEMENINA ENDESA, LLIGA PROFESSIONAL DE BÀSQUET A ESPANYA

Logotip de la Lliga Endesa²⁷

Acabat l'anàlisi del bàsquet femení nord-americà, passaré a explicar la situació del bàsquet femení professional espanyol i la gran feina feta darrerament des de la Federació Espanyola de Bàsquet, recolzant una política plena d'igualtat d'oportunitats i condicions laborals en l'àmbit de les seleccions nacionals. De fet, les dues seleccions olímpiques de bàsquet espanyol, la femenina i la masculina, tenen els mateixos sous econòmics, tal i com ens explica la veterana jugadora Laia Palau, en una entrevista televisada. Entrevista que adjunto reproduïda per escrit en el treball, dins l'apartat d'annexos. És vital tenir en compte la seva valoració personal, donat que porta més de 20 anys jugant i és protagonista directe de la gran transformació del bàsquet espanyol en les últimes dues dècades.

Dins l'esport femení espanyol, el bàsquet és l'esport que més es practica. La Federació Espanyola de Bàsquet, amb quasi 133.000 llicències, ocupava el 2019 la primera posició del rànquing per davant de la Federació de muntanya i Escalada amb més de 84.000 llicències i per davant de l'esport rei, el futbol que ocupa la quarta posició amb 71.776 dones federades.²⁸

Així podem ressaltar que la presència de la dona a Espanya en el bàsquet és molt forta. És un esport que agrada i interessa des de que les nenes són petites. Espanya té una gran xarxa de clubs privats repartits per tota la geografia que democratitzen l'accés a la pràctica esportiva i asseguren una continuïtat en el futur del bàsquet femení i amb alt nivell.

---

²⁷ <http://www.lfendesa.es/inicio.aspx>

²⁸ Anuari d'estadístiques esportives 2020. Consejo Superior de Deporte. España

Des de fa molts anys des de l'administració pública i des de la Federació Espanyola de Bàsquet s'està posant en pràctica polítiques de recolzament a aquest esport amb l'objectiu de contribuir la seva visibilitat i competitivitat.

La Lliga Endesa és la lliga professional femenina de bàsquet a Espanya. Es disputa de manera ininterrompida des de la temporada 1963/64. Actualment, està formada actualment pels següents 12 equips:

UNIGIRONA 2005

CD ZAMARAT 1994

VALENCIA BASKET 2014

BAXI FERROL 1997

CADI LA SEU 1970

PERFUMERÍAS AVENIDA 1988

ARASKI AES 2010

SPAR CRAN CANARIA 1980

GERKINA KESB 1996

ENSINO LUGO 1980

CAMPUS PROMETE 2013

CASADEMONT ZARAGOZA 2002

CLUB BEMBIRE 1995

IDK EUSKOTREN 2005

BASKET LEGANÉS 2006

MOVISTAR ESTUDIANTES 1948

Quadre de tots els equips de la Lliga Endesa temporada 2021-22 ²⁹

²⁹ Elaboració pròpia

El bàsquet espanyol, tant el masculí com el femení, destaca per ser a nivell mundial un dels millors. Espanya és una de les grans potències de bàsquet femení i ocupa el primer lloc europeu i el segon mundial, en el rànquing de la FIBA (Federació Internacional de Bàsquet).

Si parlem del bàsquet espanyol femení és absolutament imprescindible parlar de Laia Palau. La jugadora catalana ha trencat barreres, incloses les que semblaven impossibles. Laia Palau és tot un referent per les noves generacions d'esportistes femenines. Les seves 314 internacionalitats amb la selecció espanyola deixen en res les 254 internacionalitats de Juan Carlos Navarro, jugador amb més partits jugats amb la selecció masculina. Laia Palau ha estat la jugadora més veterana als recents i passats Jocs Olímpics de Tòquio en trepitjar la pista de bàsquet amb 41 anys. En acabar aquests JJOO, Laia ha comunicat oficialment que no competirà més amb la selecció, però encara no es retira i la seva carrera professional continuarà al club Unigirona fins que ella decideixi retirar-se.

Fotografia de l'últim partit de Laia Palau amb la selecció femenina de basquetbol espanyola als JJOO de Tòquio ³⁰

Laia ha estat des del 2002 fins ara la punta de llança d'una generació de dones esportistes que han canviat la visió que té la gent actualment del bàsquet femení. Amb un

---

³⁰ <https://www.flickr.com/photos/febgaleriaphotos/51357891004/in/album-72157719646021672/>

palmarés immillorable, la seva excel·lència representa la pujada de qualitat, visibilitat i ambició de l'esport femení.

La jugadora suma 12 medalles amb la Selecció (tres ors, sis bronzes i tres plates). En moltes entrevistes concedides a diferents mitjans de comunicació la jugadora ha defensat sempre l'esport femení i ha intentat demostrar amb els seus èxits individuals i col·lectius, que les dones saben i poden competir igual que els homes si tinguessin les mateixes oportunitats.

A l'apartat d'Annexos, es pot llegir una de les moltes entrevistes fetes a l'esportista, concretament la realitzada per la cadena televisiva "La Sexta", on la jugadora denuncia que és impossible trobar a una botiga la samarreta de la selecció femenina. Un fet tan trivial com pot ser que una nena admiradora de qualsevol jugadora vulgui comprar-se la samarreta amb el seu nom i el seu dorsal, actualment és impossible. Al món del futbol això sí que no passa, evidentment. Potser, seria necessari apostar per més merchandising de l'esport femení per poder tenir major visibilitat.

Palau, també ha denunciat molts cops la bretxa salarial i la falta de suport a la maternitat en l'esport femení. Un jugador pot ser pare sense cap tipus de conseqüències a nivell professional i esportiu. Una jugadora, si vol ser mare, ha de deixar la pràctica esportiva durant un temps i potser, comprometre fins i tot la seva carrera professional immediata. A Espanya, les jugadores no tenen l'opció d'acollir-se a una excedència o permís simplement perquè no tenen regulats aquests drets laborals.

En l'actualitat, en ple 2021, les jugadores de bàsquet no disposen d'un conveni en vigor que asseguri uns mínims drets laborals.³¹ El primer conveni col·lectiu que va haver-hi, el de l'any 2008, només va estar en vigor una única temporada. Després d'aquella temporada històrica, la ANBF (Asociación Nacional de Baloncesto Femenino), que representa als clubs, no es va tornar a seure per negociar la seva renovació. I des de llavors, passats 13 anys, no s'ha aconseguit tornar a signar cap conveni que reguli l'activitat professional de les jugadores. I sembla ser, que a nivell de l'administració pública i del govern espanyol no els preocupa massa aquesta situació donada la manca d'avenços.

---

³¹ Web <https://www.ajub.es/ajub/>

3. METODOLOGIA

La metodologia utilitzada en la meua recerca ha sigut de tipus mixt: quantitativa i qualitativa.

Necessitava gran volum de dades per poder valorar correctament si la meua hipòtesi de treball era encertada o no. Una bona part del temps dedicat a l'elaboració del treball ha sigut precisament la extensa recopilació d'informació existent al respecte. Aquesta informació ha estat analitzada en profunditat per poder fer-ne una correcta selecció. Les dades havien de ser contrastades, veraces, fiables, d'interès i que aportessin un valor afegit al meu estudi.

Durant un període de temps de 6 mesos aproximadament, he practicat una extensa recopilació d'informació documental i escrita continguda en diaris generals i especialitzats, pàgines web, estudis de sociòlegs, estadístiques oficials esportives, documents d'institucions de l'esport com l'anuari d'estadístiques esportives del Consell Superior d'Esport d'Espanya, xarxes socials, etc.

També, he cercat i consultat material audiovisual d'entrevistes televisades i pel·lícules relacionades amb el món del bàsquet. La capacitat de síntesi de tota la informació recopilada ha sigut un factor imprescindible per poder redactar correctament el treball de recerca en les seves tres grans àrees (introducció, exposició i conclusions).

La meua aportació d'informació experimental ha estat diversa. Potser, la més important ha estat la recerca d'una esportista jove que jugués en els EEUU per fer-li una entrevista personal. Vaig pensar que utilitzar la tècnica de l'entrevista afegiria un plus de valor al treball de recerca, a més de suposar l'obtenció d'una font seleccionada i molt interessant d'informació real i actual sobre el bàsquet femení. Per això, aquest darrer estiu, vaig entrevistar, aprofitant que estava de vacances estiuenques a la seva casa de Mollet del Vallès, a Alba Orois, jugadora catalana de 20 anys que juga actualment i desde fa 2 anys a la lliga universitària nord-americana de basquetbol. A través d'aquesta entrevista he pogut conèixer la seva experiència i opinió sobre el tractament del bàsquet a Espanya i als Estats Units d'Amèrica.

Per complementar el meu estudi també he fet diverses comparatives sobre els sous, condicions laborals i visibilització mediàtica entre jugadors masculins i jugadores femenines de bàsquet per detectar diferències i discriminacions.

Així mateix, també vaig cercar i trobar titulars i notícies de caire sexista en els mitjans digitals i escrits esportius. El debat del sexisme en el món de l'esport m'ha semblat prou interessant perquè sigui analitzat amb prou calma i extensió amb un capítol sencer del treball de recerca.

Per un altre costat, també afegir que vaig considerar adient estudiar amb detall la importància de la influència de les xarxes socials en el món esportiu. Aporto dades d'un estudi molt recent, d'aquest mateix any 2021. En aquest estudi es va analitzar les mencions fetes sobre l'esport femení fetes entre el 23 de març de 2020 i el 23 de març de 2021 a les xarxes socials i internet.

Com a part pràctica del treball de recerca, també hi ha l'aportació de la comparativa que faig de la resposta del públic a les dues pel·lícules de dibuixos animats de "Space Jam" (el primer film és del 1996 i el segon és del 2021). Aquesta comparativa ens il·lustra com el pas del temps, en concret 25 anys i el sorgiment de les xarxes socials han canviat les percepcions de la societat actual vers l'esport femení.

Per últim, m'agradaria afegir que, donat que he sigut jugadora federada de bàsquet durant anys en diferents clubs esportius, la meva experiència personal també és present en el treball de recerca a nivell de coneixements tècnics i de vivències personals enriquidores.

3.1. COMPARATIVA WNBA-NBA

Logotips de la WNBA i la NBA³²

L'objectiu d'aquest capítol és fer una comparativa entre les dues màximes lligues de bàsquet als EEUU, la masculina (NBA) i la femenina (WNBA). Tot i que les dones han aconseguit moltes millores recentment degut al nou conveni, les diferències econòmiques entre el bàsquet masculí i femení són enormes, tant en sous com patrocinis. Podem esmentar les principals diferències:³³

-El salari mitjà a la NBA és de 6,4 milions de dòlars per jugador. En canvi, a la WNBA és de 71.600 dòlars per jugadora. Un jugador de la NBA cobra 89 vegades més que una professional de la WNBA.

-El jugador millor pagat de la NBA 2021 és Stephen Curry dels Golden State Warriors amb un sou de 45 milions de dòlars.³⁴ Per contra, la dona millor pagada a la WNBA 2021 és Diana Taurasi, coneguda com la Jordan femenina, amb un salari de 221.500 dòlars.³⁵

-Una altra dada que tenim és que la WNBA genera 60 milions de dòlars d'ingressos per temporada i la NBA 7.4 mil milions de dòlars. Això significa que la NBA té molta més visibilització i repercussió arreu dels Estats Units i del món que la lliga femenina.

La temporada 2020, LeBron James va aconseguir el seu quart campionat amb els Lakers. Aquella mateixa temporada, Sue Bird, jugadora professional de la WNBA, també va aconseguir el seu quart campionat. En acabar la temporada, a les xarxes socials sortiren les següents estadístiques en aquest quadre comparatiu dels dos jugadors.

---

³² <https://1000marcas.net/nba-logo/>

³³ Web <https://www.wsn.com/nba/nba-vs-wnba/#gref>

³⁴ <https://www.spotrac.com/nba/golden-state-warriors/stephen-curry-6287/>

³⁵ <https://www.spotrac.com/wnba/phoenix-mercury/diana-taurasi-29949/>

Taula comparativa dels rendiments esportius i econòmics entre Sue Bird i Lebron James³⁶

Aquesta taula va ser publicada en format de post a la xarxa social d'Instagram del compte @shotclock_media. Les xarxes socials varen reaccionar amb contundència denunciant la gran discriminació que patia la jugadora enfront el jugador.

Tots dos porten els mateixos anys com a professionals del bàsquet en les màximes lligues, són les estrelles dels seus equips i tenen el mateix palmarès en la lliga. És a dir, els seus èxits esportius i rendiment són iguals, però en canvi, els seus reconeixements no només a nivell econòmic, sinó com a esportistes d'elit són molt diferents. Tothom coneix a Lebron James mentre que Sue Bird no és tan coneguda. La falta de visibilitat de l'esport femení dins dels mitjans de comunicació generalistes i també dels especialitzats en esport perpetuen en el temps aquest desconeixement per part de la societat. Per això, és tan necessari tenir més presència mediàtica.

³⁶ Publicació a instagram en el compte de @shotclock_media

Mentres que Lebron va guanyar més de 37 milions de dòlars l'any 2020, el salari de Sue era de 215.000 dòlars. Tampoc van guanyar el mateix per conquistar el mateix títol, el campionat de la lliga. Lebron va rebre un bonus de 370.000 dòlars per guanyar la final, mentre que Sue Bird va rebre només un bonus de 11.000 dòlars.

Com es pot entendre aquesta diferència majúscula entre els ingressos respectius dels dos jugadors? Resumint breument podríem dir que es degut als menors ingressos publicitaris que genera la lliga femenina, la menor assistència de públic als partits, el menor nombre de vendes per merchandising i el prejudici estès de que els homes són millors jugadors que les dones.

Un cop arribat a aquest punt, és inevitable parlar dels patrocinis. Gran part dels beneficis de la NBA venen dels drets de transmissió i publicitat dels partits. La jugadora Skylar Diggins-Smith va declarar en una entrevista que li agradaria saber els resultats que tindria la WNBA si tingués la mateixa plataforma audiovisual que té la NBA.³⁷

La WNBA encara lluita per obtenir uns bons acords de patrocinis i una bona publicitat. Així doncs, s'estan fent passos importants en aquest camí. Un d'ells ha estat la signatura del nou històric conveni, però cal continuar reivindicant fins arribar a posicionar-se en el mateix nivell que l'esport masculí.

Continuant amb aquesta evolució ascendent de l'esport femení, cal esmentar també que recentment la WNBA ha aconseguit un acord comercial amb el gegant del comerç electrònic Amazon per fer possible que els seus millors clients, els "prime" puguin veure gratuïtament en directe en la seva plataforma televisiva partits de la lliga femenina professional de bàsquet (a tots els països del món menys a Espanya, Xina, Finlàndia, Itàlia, Regne Unit, Alemanya i Japó). El primer partit emès va ser el de "New York Liberty" contra "Atlanta Dream" el 29 de maig d'aquest any 2021.³⁸

Logotips d'Amazon Prime Video i de la WNBA³⁹

³⁷ <https://www.sweethoops.com/wnba-skylar-diggins-quiè-re-romper-el-techo-de-cristal/>

³⁸ <https://www.wnba.com/news/amazon-and-the-wnba-reach-multi-year-deal-to-stream-16-regular-season-games-and-the-commissioners-cup-championship-on-prime-video/>

³⁹ <https://www.adgully.com/amazon-prime-video-india-to-livestream-women-s-nba-games-in-india-107326.html>

També ens podem preguntar per què només hi ha videojocs de la NBA, perquè les grans marques de material esportiu com Nike o Adidas ofereixen millors contractes a homes que a dones, per què hi ha tan pocs equips participants a la WNBA i en conseqüència la seva lliga és més curta que la dels homes, per què els mitjans de comunicació informen més dels èxits o novetats dels esports masculins que femenins?

Amb uns bons patrocinis, una bona estratègia de marketing i una bona difusió d'informació per part dels mitjans de comunicació, el bàsquet femení tindrà més repercussió i reconeixement i serà una font d'inspiració per les noies joves que practiquen bàsquet. La societat està caminant cap a l'igualtat poc a poc en el nostre món occidental i entre tots hem de fer possible l'opció de que les noies esportistes puguin plantejar-se si volen dedicar-se laboralment a ser només jugadores professionals de bàsquet, sabent que es poden mantenir amb els sous que ofereixen els clubs i les lligues. Els homes jugadors sempre han tingut aquesta possibilitat al seu abast i ja és hora de que les dones també.

3.2. EL DEBAT DEL SEXISME EN L'ESPORT

La temporada 2011-2012, la FIBA (Federació Internacional de Basquetbol) va imposar una nova norma en la vestimenta que obligava a totes les jugadores dels equips participants en l'Eurolliga a portar una samarreta més ajustada i un pantaló 10 centímetres per sobre del genoll i 2 centímetres d'espai entre la pell i la tela.

La jugadora nord-americana Diana Taurasi es va mostrar molt en contra d'aquesta mesura per considerar-la sexista i va dir en una entrevista: "Si les persones volen veure coses sexis, que llegeixen Playboy".⁴⁰ Taurasi no va complir la nova mesura i va ser multada amb 500€ el primer partit. Aquesta xifra seria doblada per cada partit que jugués amb una equipació amb mesures més llargues de les que la FIBA demanava. L'esportista va arribar a acumular una gran quantitat de diners en multes per part de la FIBA.

A Espanya, les esportistes també es varen manifestar en contra d'aquesta normativa. La junta directiva de l'AJUB (Associació de Jugadores de Bàsquet d'Espanya) va fer públic un comunicat rebutjant la norma de la FIBA en considerar que "s'intuïa un biaix sexista" en la decisió.⁴¹

L'AJUB va manifestar que considerava "lamentable que la FIBA tractés de reduir a las jugadores de bàsquet com objectes sexuals" per captar espectadors, de manera que aquests "prestin més atenció a la exhibició dels seus cossos que a les seves jugades en la pista de joc" ja que aquells nous uniformes no implicaven ni major comoditat ni major rendiment esportiu.

La polèmica va estar servida per les diferents interpretacions que es podien fer de la nova equipació. Per la FIBA, representada per Elisabeth Cebrián, exjugadora de bàsquet i membre de la Comissió de la Dona de la FIBA Europa, l'objectiu de la nova equipació era "diferenciar els uniformes dels homes del de les dones per fer el bàsquet femení més atractiu".⁴²

Continuant en aquesta línia, Patrick Bauman, el director general de la FIBA, va fer les següents declaracions: "No estamos hablando de vestir como en el volei, hablamos de

---

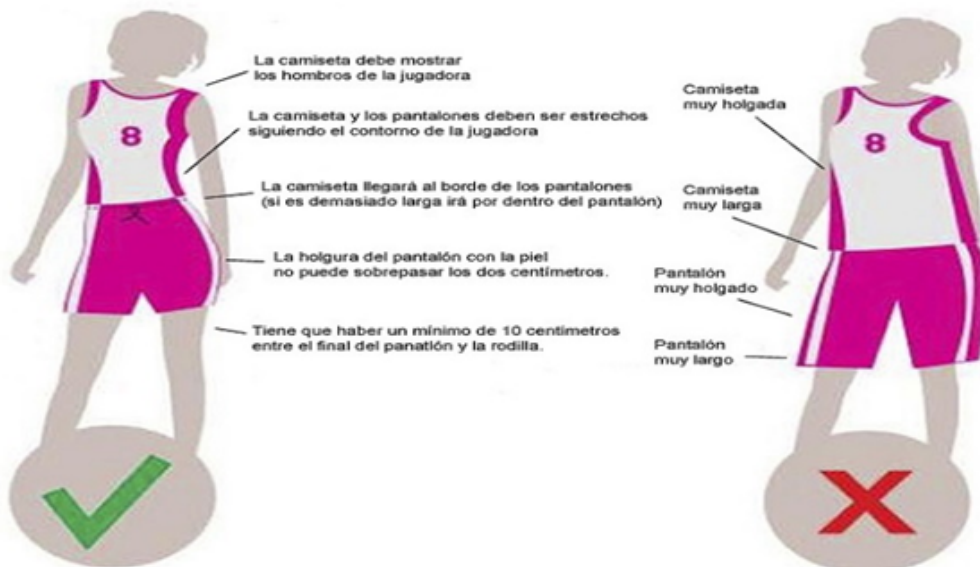
⁴⁰ https://www.ara.cat/esports/basquet/entrevista-diana-taurasi_1_2520547.html

⁴¹ <https://www.publico.es/actualidad/multa-baloncestista-no-vestir-femenina.html>

⁴² <https://www.publico.es/actualidad/multa-baloncestista-no-vestir-femenina.html>

mantener la comodidad pero haciéndola más femenina. Son grandes atletas, pero también bellas atletas, por lo que no hay motivo para no mostrarlo.”⁴³

Una pregunta que ens podem fer com a societat moderna que som és, si les dones esportistes han de portar una equipació diferent a la dels homes. Si practiquen el mateix esport, per què les seves vestimentes han de ser diferents? Per què es creu que una dona vestida amb roba més curta i ajustada al seu cos atraurà més públic als partits? No ha de ser la qualitat i espectacularitat del seu joc a la pista i no els seus cossos el que atregui més espectadors?

Infografía amb comparativa equipació habitual de bàquet amb equipació de normativa Fiba 2011⁴⁴

Les dones en el món de l'esport, en les dues darreres dècades, han reflexionat sobre el seu posicionament en aquest debat sobre l'ús sexista de la roba i han alçat la veu públicament, sobretot, en les xarxes socials per dir què en pensen i per reivindicar-se com a esportistes amb majúscules. Majoritàriament, com a col·lectiu o de manera individualitzada, les dones fartes de la seva històrica cosificació com un simple cos o objecte, porten anys demostrant que són iguals de professionals i esportistes com els homes en els diferents esports que practiquen.

⁴³<http://www.lavanguardia.com/deportes/baloncesto/20110604/54165101231/la-decision-de-la-fiba-de-estrechar-y-acortar-la-vestimenta-irrita-a-las-jugadoras-de-baloncesto.html>

⁴⁴ https://as.com/baloncesto/2012/01/06/mas_baloncesto/1325804407_850215.html

Al cap i a la fi, sembla ser que aquest missatge va arribant a la nostra societat actual. Com a prova de l'evolució en aquest pensament, presento la següent comparativa. Compararé la primera pel·lícula de "Space Jam" del 1996 amb la recentment estrenada aquest any 2021, la segona part de la saga. En efecte, el personatge de la conill Lola Bunny, jugadora de bàsquet, ens serveix de clar exemple per mostrar com ha canviat en 25 anys la imatge de la dona esportista.

La primera pel·lícula del 1996, va ser un gran èxit de taquilles on el jugador Michael Jordan, els dibuixos animats Bugs Bunny i Lola Bunny, eren els protagonistes juntament amb altres personatges famosos de l'animació clàssica infantil. És important subratllar el fet de que mentre la resta de personatges tenien un aspecte infantil, únicament el personatge de la conill Lola Bunny destacava perquè la seva vestimenta era més curta i ajustada al seu cos, i els seus atributs sexuals com els pits eren evidents. A més, el personatge tenia un cos amb moltes corbes i volum i representava el cos d'una dona sexualitzada.⁴⁵

La conilla Lola Bunny sexualitzada al costal del conill Bugs Bunny en "Space Jam"⁴⁶

Passats 25 anys, ara al 2021, amb l'estrena de la segona pel·lícula de la saga, hem pogut veure a les pantalles de cinema una evolució en la figura del personatge de Lola Bunny. En el primer film Lola Bunny lluïa un vestuari poc acorde amb el vestuari propi del

---

⁴⁵

<https://www.biobiochile.cl/noticias/espectaculos-y-tv/notas-espectaculos-tv/2021/07/14/imagen-menos-sexualizada-de-lola-bunny-desata-polemica.shtml>

⁴⁶ <https://www.cinemascomics.com/el-director-de-space-jam-2-explico-el-cambio-de-lola-bunny/>

basquetbol. Per contra, Bugs Bunny que és també un conill, però de sexe masculí, portava roba adequada a l'esport del bàsquet i no se'l veia musculós.

Ara bé, en el segon film, Lola Bunny porta una equipació de veritat de basquetbol i té un cos amb menys corbes i volum que no la sexualitza i que queda més acord amb els altres personatges. El director ha volgut mostrar a la jugadora com una esportista i s'ha allunyat de qualsevol estereotip de gènere tenint clar que el film és una pel·lícula per nens i el missatge que els petits rebin sobre les dones en el món de l'esport ha de ser vinculat no al seu cos, sino al seu mèrit esportiu i personal.

Evolució del personatge de Lola Bunny entre Space Jam I i Space Jam II⁴⁷

Per la segona pel·lícula, el director del film Michael Lee, va fer diverses declaracions: “Lola Bunny estava molt sexualitzada, com una Betty Boop combinada amb Jessica Rabbit. No vaig imaginar que la gent estaria tant enfadada per un conill que no té pits. Entenc que la gent no vol que les coses canviïn, però crec que necessitem una mica d'evolució amb ella, no focalitzant-la sinó fent-la forta i encara femenina. Lola no era políticament correcte... Aquesta és una pel·lícula per infants, ¿per què porta un crop top? Per a nosaltres es tractava de consolidar les seves habilitats atlètiques, les seves qualitats de lideratge i fer d'ella un personatge tan complet com la resta”.

⁴⁷ <https://www.cinemascomics.com/el-director-de-space-jam-2-explico-el-cambio-de-lola-bunny/>

3.3. TRACTAMENT MEDIÀTIC FÍSIC I DIGITAL DE L'ESPORT FEMENÍ

A continuació, faré un anàlisi del tractament mediàtic del bàsquet femení, un factor imprescindible per poder entendre com han estat importants els mitjans de comunicació i les xarxes socials en el recent creixement de l'interès de la societat actual per l'esport femení.

“La visibilitat mediàtica és el que fa que un esport, club o competició tingui seguiment o no. És també el reclam de milers d'esportistes”.⁴⁸

Els clubs i federacions volen aconseguir nous ingressos econòmics a través de la televisió o plataformes digitals per convertir-se en un aparador que faci de punt d'atracció pels tan necessaris aficionats i patrocinadors.

Segons el diari “Palco 23”, en un article del 23/9/2019, l'esport femení en general només ha representat un 2% de les emissions esportives totals d'Espanya, durant el període de temps comprès entre el 1992 i 2019. El bàsquet és l'esport que més visibilitat ha tingut, donat també que és el primer esport practicat per dones a Espanya. En canvi, això no ha tingut al llarg dels anys cap repercussió en els guanys d'ingressos pels drets audiovisuals. Molt poca gent veu bàsquet femení o vol pagar per veure'l com si es fa amb l'esport masculí en general.

Per això, per intentar canviar aquesta tendència, des de fa un parell d'anys des de la Federació de Bàsquet Espanyola s'està fent una política proactiva al respecte. Dins del Programa “Mujer y Deporte” del “Consejo Superior de Deportes” (CSD) del govern espanyol, s'han repartit fons econòmics importants entre les diferents federacions del país perquè puguin sufragar les despeses de producció de les retransmissions esportives de partits d'esport femení i compartir la senyal amb els canals de televisió i xarxes socials, que no paguen pels drets audiovisuals, però si contribueixen a la seva visibilitat.

“Abans s'emetia bàsquet a comptagotes, en competicions concretes com la Copa de la Reina, però ara i des de fa dues temporades, s'emeten dos partits cada jornada en

---

⁴⁸ Patricia López, Revista online “Palco 23”, 23/9/2019

Teledeporte i Twitter”⁴⁹ afirma Elisa Aguilar, exjugadora i responsable de les lligues de la FEB”.

Sembla un petit pas, en comparació amb la gran quantitat de retransmissions esportives que es fan de qualsevol esport masculí, però és un avenç que intenta posar les bases necessàries pel creixement del bàsquet femení.

“Hem viscut una primera fase en la que hem hagut d'acceptar que era necessari tenir una presència en mitjans audiovisuals encara que no cobressim; ara toca revertir aquesta situació per generar més ingressos als clubs” assegura Cayetano Pérez, president de l'equip “Spar Citylift Girona”, campió de la Lliga Endesa Femenina.

Els clubs de bàsquet femenins espanyols estan actualment pagant i cedint gratuïtament els drets d'imatge dels partits a Twitter i a Teledeporte de TVE, per aconseguir entre l'audiència una major difusió del seu esport i contribuir al seu creixement en patrocinis i aficionats. Esperen potser d'aquí un temps, cobrar per cedir la retransmissió dels partits com passa a la majoria dels esports masculins.

Aquesta situació és habitual en les disciplines femenines, amb l'excepció del tennis professional i el futbol des del 2019, any en què van arribar a un acord amb Mediapro per tres milions d'euros per temporada.

El fet de que el tennis i el futbol femení hagin aconseguit recentment un bon acord comercial amb la productora audiovisual espanyola Mediapro, ens planteja un escenari optimista de cara al futur pel bàsquet femení.

Potser, el fútbol femení ha pogut tenir una situació més fàcil en el seu impuls televisiu perquè el fútbol sempre ha sigut l'esport rei. El futbol femení, amb el seu recent creixement, ha marcat el camí a seguir. Amb un bon nivell competitiu, un bon seguiment mediàtic i una estratègia planificada des de clubs i federació, potser també arribarà un dia en el que sigui més present en la televisió i en les plataformes digitals el bàsquet femení.

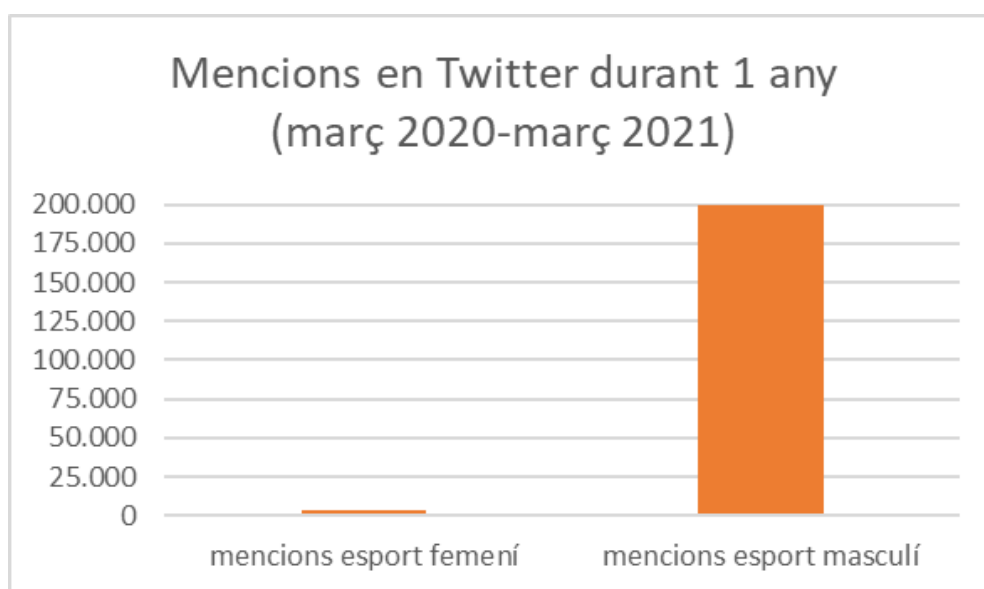
⁴⁹ Patricia López, Revista online “Palco 23”, 23/9/2019

Pel què fa a les xarxes socials, el 18 de juny d'aquest any 2021 la revista "Palco 23" va fer també públic un estudi anomenat "Estudio sobre la percepción del deporte femenino en España" elaborat per l'agència de marketing i comunicació WOT.⁵⁰ L'agència va analitzar a les xarxes socials i a internet totes les mencions sobre esport femení fetes entre el 23 de març de 2020 i el 23 de març de 2021.

Només un 5% de les mencions en Internet provenen dels mitjans de comunicació clàssics en les seves versions digitals. És a dir, només el 5% de les mencions provenen de les versions online de diaris, revistes, programes de televisió i ràdio. La resta de mencions, el 95% provenen de les xarxes socials i d'usuaris particulars, de twitter, instagram, facebook, etc.

L'estudi mostra com la conversació en relació a l'esport femení està protagonitzada majoritàriament per un públic jove, de 18 a 25 anys, i molt igualat en el percentatge entre dones i homes (51% versus 49%).

Twitter és la xarxa social de referència en el sector, amb una mitjana de mencions mensuals properes a les 3.000. En canvi, les al·lusions a l'esport masculí sobrepassen de manera regular les 200.000 en aquest mateix període de temps. La diferència en quantitat és abismal.

Gràfic comparatiu mencions en Twitter de l'esport femení versus el masculí⁵¹

⁵⁰<https://www.palco23.com/media/visibilidad-del-deporte-femenino- apenas-el-5-de-las-menciones-son-en-medios>

⁵¹Elaboració pròpia

D'aquestes dades podem deduir que cada cop són més les persones joves, les seguidores o aficionades dels diversos esports femenins, les que protagonitzen la major presència de l'esport femení en les xarxes socials. A més a més, a través d'Internet els usuaris s'han pogut pronunciar respecte diversos escàndols protagonitzats per diaris esportius, des de portades i titulars desafortunats i fins i tot sexistes, fins a l'escassa publicació dels mèrits esportius femenins.

Les dades dels diferents estudis específics que s'han fet a Espanya en les darreres dècades sobre el paper de les dones esportistes en els mitjans de comunicació demostren que l'esport femení rep poc reconeixement mediàtic ja que les competicions femenines reben un seguiment molt puntual i sense continuïtat.

L'estudi de la Universitat Carlos III de Madrid, realitzat l'any 2010 per Clara Sainz de Baranda, va concloure que la premsa esportiva dedicava llavors, fa 11 anys, només un 5,11% del seu espai a les dones esportistes, mentres que un 92% de l'espai es dedicava a l'esport masculí. A més es concluïa que les dones només apareixen soles en el 2.18% de les notícies i el 2.93% restant, sempre anaven acompanyades del mèrit d'algun home.

Tot i que ha passat més d'una dècada des d'aquest estudi, els canvis que s'han produït són encara insuficients. Hi ha hagut una evolució ascendent en la presència de la dona, però el seu ritme de creixement és tan lent que podem deduir que l'evolució social en la percepció de l'esport femení no es veu reflectida en els mitjans de comunicació tradicionals. I és que en la darrera dècada, la xifra de notícies dedicades a dones esportistes ha pujat només fins el 6%, segon la revista "Haz Fundación".⁵²

Així doncs, podem concloure que habitualment hi ha poca presència mediàtica de la dona esportista. Però, cada quatre anys es produeix una excepció a aquesta situació general. El factor que genera aquest canvi és la celebració dels Jocs Olímpics. Els percentatges de presència de la dona esportista en la premsa esportiva augmenten de manera inequívoca quan arriben les celebracions d'aquest gran esdeveniment esportiu mundial.

Un estudi fet sobre els JJOO de Rio 2016 va analitzar de forma quantitativa la presència de esportistes dones en els diaris "Marca", "As" i "Mundo Deportivo". L'anàlisi de les dades va demostrar que el 20.4% de les informacions publicades eran protagonitzades per dones

---

⁵²<https://hazrevista.org/rsc/2018/05/los-medios-de-comunicacion-invisibilizan-el-deporte-femenino/>

mentres que el 42.9% eren sobre homes. El 32,7% restant de notícies eren de dones acompanyades d'un protagonista masculí i el 4% restant eren notícies institucionals⁵³

Així, la investigació conclou que encara que l'esport masculí és més protagonista que el femení, les informacions publicades sobre dones en els JJOO són cada cop més nombroses, i a excepció d'algun cas puntual, no estan estereotipades. Els Jocs Olímpics, un esdeveniment mundial de gran interès, serveixen per fer molt més visible l'esport femení durant els 19 dies que dura la competició, una circumstància que no passa durant la resta de l'any. No serveix de res informar de l'esport femení amb la dedicació que es mereix durant un període curt d'unes 3 setmanes si durant la resta de l'any s'invisibilitza a la dona esportista de manera sistemàtica.

A continuació, es troben alguns exemples recents de portades, titulars i fotografies sexistes per part de la premsa respecte l'esport femení.

Los siete días de Mireia

• Comienza hoy en una de las modalidades en las que tiene más posibilidades de medalla, los 400 metros estilos

Javier Romano Rio
@jjromano

Comentarios
21

Compartido
20

Mireia Belmonte, durante un entrenamiento en la piscina olímpica de Río Reuters

Fotografia per parlar de l'esportista Mireia Belmonte⁵⁴ al 2016

El diari "Marca" el 6/8/2016, durant la celebració dels Jocs Olímpics de Ríó, va decidir publicar una notícia sobre Mireia Belmonte, utilitzant aquesta fotografia. Ràpidament, les xarxes socials varen denunciar que potser aquesta imatge no era la més encertada per parlar de l'atleta. Arran d'això, van canviar la fotografia per una altra més apropiada.

⁵³<https://www.lavanguardia.com/vida/junior-report/20210921/7735436/como-reflejan-medios-mujeres-deportista-s-brl.html>

⁵⁴ <https://blogs.publico.es/strambotic/2017/07/titulares-machistas/>

#Badminton 🏸 | Rivas, el hombre que convirtió en oro las rabetas de Carolina ver.as/zqsrn1 #ESP 🇪🇸 #Rio2016 🌞

Titular masculista donant el mèrit dels èxits de l'esportista Carolina Marín al seu entrenador⁵⁵ al 2016

El diari "AS" va publicar el següent tuit infantilitzant a l'esportista i atorgant la responsabilitat dels seus èxits als Jocs Olímpics de Rio del 2016 al seu entrenador.

Titular sexista del diari "El Mundo"⁵⁶ 2016

A l'igual que el cas del diari "Marca", el diari "El Mundo" es va veure forçat, per la pressió de les xarxes socials, a canviar aquest titular masculista en la seva versió online pel següent: "La lista de las atletas olímpicamente atractivas". Tot i així, el text de l'entrada que és el que apareix a la

⁵⁵ <https://blogs.publico.es/strambotic/2017/07/titulares-machistas/>

⁵⁶ <https://www.mediosenigualdad.es/atletas-rio-medios-igualdad>

dreta, no va ser modificat i conté una frase destacada en blau que es pot considerar sexista: “Pero que no se acomode la modelo que estas Olimpiadas viene fuertes de sexappeal”.

Portada on es minimitza el triomf de la Selecció Femenina Espanyola de Bàsquet quan guanya l'or en l'Eurobasket del 2013⁵⁷

Un exemple de falta de visibilització de l'esport femení el tenim amb aquesta portada d'un diari generalista de tirada nacional com “El País”. El 2013, per la premsa escrita semblava ser més important mostrar la derrota de la selecció espanyola de futbol masculí que la victòria de la Selecció Femenina de Bàsquet proclamant-se així campiona d'Europa. La notícia del bàsquet femení es troba situada a la part dreta inferior amb una fotografia i titular petits, quan el que s'ha aconseguit és l'or europeu. En canvi, la notícia del futbol masculí ocupa pràcticament la meitat de la portada, amb una fotografia molt gran, i es tracta d'una derrota en un torneig de menor importància a nivell esportiu, la Copa Confederacions. Si aquest or l'hagués aconseguit la selecció masculina, probablement la portada hagués sigut molt diferent.

⁵⁷ <https://elpais.com/hemeroteca/elpais/portadas/2013/07/01/>

4. CONCLUSIONS

Després de mesos de treball de recerca, he pogut constatar que efectivament, la meua hipòtesis inicial es compleix. Tot i que a nivell social sembla que la igualtat entre homes i dones en el món de l'esport ja s'ha aconseguit des de fa temps, les dades objectives analitzades demostren que aquesta igualtat és només una falsa percepció de la realitat.

Puc afirmar que, a partir de la construcció que la societat occidental va fer al llarg dels segles sobre la masculinitat i la feminitat, la pràctica esportiva va quedar condicionada per sempre. Encara hi ha molts prejudicis i estereotips sobre les dones en general i per inclusió també sobre les dones esportistes.

Si volem posar l'esport femení al mateix nivell que el masculí com a mínim hauríem de tenir unes regulacions bàsiques a nivell de convenis col·lectius. Per professionalitzar l'esport femení el suport institucional ha de ser més fort.

Són moltes i grans les diferències que hi ha a l'esport femení si el comparem amb el masculí. Des de desigualtats immenses en les retribucions econòmiques i condicions laborals (com la falta d'un conveni legal a Espanya que reguli unes mínimes condicions de treball o el permís per maternitat per exemple) fins a la falta de valoració del seu nivell esportiu i competitiu per part dels mitjans de comunicació i la societat en general. Tot això s'ha pogut demostrar en els diferents apartats del treball de recerca, tant quan parlava del bàsquet professional nord-americà com del bàsquet espanyol.

La meua investigació personal sobre el paper dels mitjans de comunicació m'ha permès demostrar que el tractament mediàtic de l'esport femení resta molt lluny de la importància i protagonisme que se li dóna a l'esport masculí. Els mitjans són absolutament imprescindibles per poder arribar a situar l'esport femení al nivell de reconeixement social, esportiu i econòmic que es mereix. S'ha de donar més visibilitat a les jugadores per a que puguin esdevenir referents per les noves generacions.

S'ha de continuar fomentant la igualtat real educant culturalment i socialment a l'individu ja sigui home o dona perquè respecti i tingui el mateix interès tant en l'esport practicat per homes com per dones. L'esport no entén de gènere, l'esport és salut, superació, esforç, treball i aquestes són qualitats de l'ésser humà.

Pel que fa al món digital, he de dir que aquest ha obert noves oportunitats de recolzament a l'esport femení. Ara ja és possible veure partits no només a la televisió, sinó també a plataformes i internet. A més, les xarxes socials han esdevingut un altaveu públic de les demandes de reconeixement esportiu i econòmic de les esportistes. La desigualtat existent és denunciada a Internet i per tant visibilitzada. D'aquesta manera, és com així la societat moderna pot prendre consciència de que la suposada igualtat en l'esport entre homes i dones és només una altra falsa percepció.

En conclusió, el canvi social sobre la imatge, drets i capacitats de les dones esportistes i per extensió, de les dones en general, va arribar ja fa molt temps al nostre món occidental i aquest canvi és imparable. Les noves generacions, el nostre futur més pròxim, no dubten en denunciar les diferències i discriminacions encara existents i suportades avui en dia per les esportistes femenines. I poc a poc, s'aconsegueixen canvis i es donen passos endavant. Les dones, empoderades, reclamen el seu reconeixement social, esportiu i econòmic, i fins que la igualtat entre homes i dones sigui real aquesta lluita continuarà. El futur és nostre, de dones i homes, i està en les nostres mans aconseguir una societat més justa i millor per a tothom.

Finalment, gràcies a aquesta recerca he pogut arribar a la formulació d'algunes propostes per poder millorar l'impacte socioeconòmic de l'esport femení. Una bona mesura per impulsar l'esport femení seria millorar les tècniques de marketing, merchandising i patrocinis per arribar a un major públic i poder rebre més reconeixement i valoració. Una altra seria que en els esports en el que hi ha clubs importants, com és el cas del bàsquet, haurien de tenir dues seccions, la femenina i la masculina. En aquesta línia, s'haurien de generar iniciatives perquè hi hagi un traspàs d'aficionats cap a l'esport femení. S'ha de crear una cultura esportiva ampla amb recolzament d'inversions econòmiques per part de les institucions per crear més interès en l'esport femení com ja passa, per exemple, amb el futbol.

Per últim, els mitjans de comunicació tenen un gran poder en la nostra societat i depèn, en gran part d'ells, que es doni la visibilitat necessària dels triomfs esportius femenins per reconèixer-los com es mereixen.

5. FONTS DOCUMENTALS

- Angélica Ordoñez, “Género y deporte en la sociedad actual”, 2011
- Anuari d'estadístiques esportives 2020. Consejo Superior de Deporte. España
- Article periodistic web:
<https://www.elcorreo.com/deporte-femenino/baloncesto/bird-leyenda-baloncesto-20191203133815-nt.html>
- Begoña Marugán Pintos, “Análisis sociológico del deporte femenino” 2019
- Begoña Marugán Pintos, “El deporte femenino, ese gran desconocido”,2019, Universidad Carlos III
- Dariana de los Santos, “Historia y origen del baloncesto femenino”, www. Historia y Origen Del Baloncesto Femenino | PDF |
- Posiciones de baloncesto | Equipos de baloncesto
- Entrevista a Alba Orois, Mollet del Vallès, Bcn, Espanya, Agost 2021
- Fotografia de l'instagram oficial de @blackbearswwb
- Fotografia de twitter: <https://twitter.com/nbcolympics/status/767104917664391169?lang=es>
- <https://www.lavanguardia.com/deportes/baloncesto/20110604/54165101231/la-decision-de-la-fiba-de-estrechar-y-acortar-la-vestimenta-irrita-a-las-jugadoras-de-baloncesto.html>
- https://as.com/baloncesto/2012/01/06/mas_baloncesto/1325804407_850215.html
- https://as.com/baloncesto/2020/01/14/nba/1579022156_666563.html
- https://femenisantadria.com/?page_id=33&lang=ca (Web del femení Sant Adrià)
- <https://groundfloormedia.com/blog/2016/08/24/wnba-teams-deserve-better-logos/>
- <https://hazrevista.org/rsc/2018/05/los-medios-de-comunicacion-invisibilizan-el-deporte-femenino/>
- <https://hazrevista.org/rsc/2018/05/los-medios-de-comunicacion-invisibilizan-el-deporte-femenino/>
- https://twitter.com/larazon_es
- <https://www.98acg.top/ProductDetail.aspx?iid=126185091&pr=32.99>
- <https://www.ajub.es/ajub/>
- https://www.ara.cat/esports/basquet/entrevista-diana-taurasi_1_2520547.html
- <https://www.basketfem.com/historia-delbaloncesto-femenino>
- <https://www.basquetplus.com/articulo/no-entiendo-por-qu%C3%A9-no-hay-que-preocuparse-por-el-dinero>
- <https://www.blogspublico.es>

- <https://www.elpais.com>
- <https://mediosenigualdad.com>
- <https://www.biobiochile.cl/noticias/espectaculos-y-tv/notas-espectaculos-tv/2021/07/14/image-n-menos-sexualizada-de-lola-bunny-desata-polemica.shtml>
- <https://www.cinemascomics.com/el-director-de-space-jam-2-explico-el-cambio-de-lola-bunny/>
- <https://www.flickr.com/photos/feb galeriaphotos/51357891004/in/album-72157719646021672/>
- <https://www.lavanguardia.com/vida/junior-report/20210921/7735436/como-reflejan-medios-mujeres-deportistas-brl.html>
- <https://www.lavanguardia.com/vida/junior-report/20210921/7735436/como-reflejan-medios-mujeres-deportistas-brl.htm>
- <https://www.oregonlive.com/sports/2020/07/sue-bird-diana-taurasi-say-playing-2020-wnba-season-was-only-option-for-them.html>
- <https://www.palco23.com/media/visibilidad-del-deporte-femenino- apenas-el-5-de-las-menciones-son-en-medios>
- <https://www.publico.es/actualidad/multa-baloncestista-no-vestir-femenina.html>
- <https://www.publico.es/actualidad/multa-baloncestista-no-vestir-femenina.html>
- <https://www.spotrac.com/nba/golden-state-warriors/stephen-curry-6287/>
- <https://www.spotrac.com/wnba/phoenix-mercury/diana-taurasi-29949/>
- <https://www.spotrac.com/wnba/phoenix-mercury/diana-taurasi-29949/>
- <https://www.sweethoops.com/wnba-skylar-diggins-quiere-romper-el-techo-de-cristal/>
- <https://www.unocontraunoweb.com/2020/10/16/sue-bird-4-decadas-4-titulos-wnba-4-oros-en-jjoo-y-4-primeros-puestos-mundiales/>
- <https://www.wsn.com/nba/nba-vs-wnba/#gref>
- <https://www.xn--viviendoelsueo-2nb.com/ncaa/que-es/>
- <https://www.adgully.com/amazon-prime-video-india-to-livestream-women-s-nba-games-in-india-107326.html>
- <https://www.wnba.com/news/amazon-and-the-wnba-reach-multi-year-deal-to-stream-16-regular-season-games-and-the-commissioners-cup-championship-on-prime-video/>
- Patricia López, Revista on line “Palco 23”, 23/9/2019
- Publicació a instagram en el compte de @shotclock_media
- Twiter @revistalideras 2 mayo 2018
- Wikipedia.org/Women National Basketball Association

6. ANNEXOS

ENTREVISTA A ALBA OROIS, JUGADORA CATALANA DE 20 ANYS QUE JUGA ACTUALMENT A LA NCAA AMB LA UNIVERSITAT DE MAINE. ENTREVISTA REALITZADA EL 3-8-2021 A MOLLET (BCN).

1. En quin equip i lliga jugaves abans de marxar cap als EEUU?

Abans de marxar a EEUU jugava al femení Sant Adrià, un dels millors clubs cantera d'Espanya. Jugava a junior preferent i també jugava amb el senior de lliga femenina 2.

2. En quin equip jugues en els EEUU?

Jugo a la Universitat de Maine

3. De quina posició jugues?

Jugo de base

4. Què estudies?

Estic estudiant Educació Primària i Psicologia.

5. En quina universitat estudies?

A la Universitat de Maine.

6. Com vas accedir a la beca?

Una agència va contactar amb mi per donar-me l'opció de tenir una beca esportiva i d'estudis als EEUU.

7. En quina lliga estàs?

Jugo a la NCAA a la divisió 1.

8. Com és el nivell de joc i dificultat allà en comparació amb el que jugaves a Catalunya?

El joc és molt diferent. A Catalunya no es juga tant individualment, als EEUU juguen molt amb el físic.

9. Creus que les instal·lacions de bàsquet són millors en les universitats dels EEUU que

en els poliesportius de Catalunya/Espanya (els que hagi visitat)?

Les instal·lacions dels EEUU són el triple de bones que a Espanya, allà et sents tota una professional.

10. Suposo que a la teva universitat també hi ha un equip masculí. El bàsquet femení sempre ha estat un pas enrere del masculí i m'agradaria saber si en les lligues universitàries ja es nota això. Creus que tenen més repercussió els partits dels nois en el campus? Si tenen més públic o millors horaris per entrenar?

Als EEUU se li dóna més valor al bàsquet femení que a Espanya. Allà els pavellons, les noies tenen afició i entrenen les mateixes hores que els nois. Tot i així, als nois se'ls dóna més importància i valor. Però a Espanya està pitjor la cosa.

11. Creus que has millorat la teva tècnica i el teu joc durant aquest any amb el teu nou equip i entrenador?

Aquest any he millorat el meu físic ja que li dediquem moltes hores a això. També he millorat el meu tir ja que allà tenen màquines de tir que pots fer servir quan vulguis.

12. Com ha anat la temporada amb tot això del Covid-19? Hi havien mesures de prevenció en els partits?

Les mesures de prevenció covid són extremes! Vigilen molt i estem fent-nos test d'antigens cada setmana mínim 3 cops. Aquest any no hem pogut tenir públic als partits pel covid.

13. Tens alguna meta marcada en l'àmbit esportiu? Arribar a jugar en la WNBA o tornar a Espanya i poder jugar en la lliga femenina Endesa?

La meua meta amb el bàsquet és arribar el més a dalt possible, jugar a la millor lliga espanyola (lliga femenina 1) o si fos possible a la WNBA als EEUU.

14. I en l'àmbit d'estudis? Després d'acabar la carrera t'agradaria quedar-te allà i treballar als EEUU o voldries tornar a Espanya? O tot depèn del teu futur en el bàsquet?

Tot depèn del que faci amb el bàsquet.

15. T'agradaria arribar algun dia a jugar a la selecció espanyola de bàsquet?

I tant, aquest estiu no he participat als Jocs Olímpics perquè encara no estic preparada pel nivell de la selecció absoluta, però vaig estar convocada a la U19, vaig estar entre les millors 15 d'Espanya.

ENTREVISTA A LAIA PALAU DE LA PERIODISTA SANDRA SABATÉS, EN L'ESPAI TELEVISIU DE LA SEXTA "MUJER TENIAS QUE SER" DEL 11/10/2019.

Laia Palau, capitana de la selecció espanyola de bàsquet femení. Amb una carrera professional de més de 20 anys, és l'exemple a seguir per a moltes jugadores i ha demostrat l'alt nivell del bàsquet femení.

Camí dels 42 anys, suma 12 medalles amb la Selecció: tres ors (2013,2017 i 2019), una plata (2017) i quatre bronzes continentals (2003,2005,2009 i 2015), una plata olímpica (2016), una plata mundial (2014) i dos bronzes mundials (2010 i 2018)

PERIODISTA (P). Laia Palau, ¿qué tal? El deporte femenino siempre ha lastrado una cierta etiqueta de amateur. Tú, ¿en qué momento fuiste consciente que te habías convertido en una deportista de élite?

LAIA PALAU (L). Pues no hace mucho que me di cuenta, a lo mejor porque últimamente estamos un poco más presentes, aunque queda muchísimo camino por hacer. Fue en el momento en que yo me fui de Barcelona, de España a jugar fuera y fue cuando me dije lo has dejado todo y solo te vas a dedicar a jugar a baloncesto. Pero para mí era un territorio desconocido, yo no tenía referentes, no sabía que se podía ser jugadora de baloncesto.

P. Dices que tu entonces no tenías referentes y tú ahora te has convertido en todo un referente para muchas niñas, chicas que se quieren dedicar al baloncesto. ¿Cómo se lleva eso de haberse convertido en la jugadora de baloncesto más longeva y más laureada de España?

L. No quiero pensarlo mucho porque a mí me van sucediendo un poco las cosas y yo no tenía este plan inicial ni lo sigo teniendo ahora, de seguir yendo con la selección o el oro que hemos ganado este verano, etc. Son cosas que me van sucediendo un poco por resistencia. A mí me sorprende mucho que haya chicas jóvenes que quieran ser como yo, más que nada porque podría ser vuestra madre, o sea, que es un referente un poco peculiar pero me gusta porque creo que también rompe muchos tópicos y también valoran que haya sido una persona, una jugadora que haya estado durante tanto tiempo, que permanecer en este mundo durante tantos

años no es fácil.

P. La selección española de baloncesto femenino lleva 7 años consecutivos colgándose medallas, Eurobasket, mundial, juegos olímpicos. ¿Qué destacarías de este equipo, que es eso que os hace tan fuertes?

L. Pues una de las cosas importantes yo creo que es lo de la resistencia, de seguir queriendo ganar. Porque lo más difícil yo creo que es, los grupos cuando ganan llega un momento a lo mejor bueno que ya tienen bastante, ¿no? y nosotras cómo grupo e individualmente creo que somos jugadoras que siempre queremos más, que siempre empezamos de cero. Es un grupo como muy humilde, que aunque hayamos ganado este oro, la próxima cita que puede ser unos Juegos Olímpicos y nosotras no vamos nunca ni de favoritas, ni de campeonas porque somos muy conscientes de nuestras debilidades y de nuestra vulnerabilidad y esto es verdad. Entonces cuando salimos a la cancha, siempre es como: ¡oh Dios mío Dios mío! y aparte que nos hacemos mucha gracia y decimos porque siempre se nos va a caer ahora y luego acabamos resolviendo ¿no? Pero yo creo que esto es bueno. Este miedo nos hace más fuertes.

P. Laia Palau, de las 12 jugadores que componen la plantilla de la selección 6 de ellas, la mitad están jugando en clubes fuera de España ¿Por qué tantas se han tenido que marchar?

L. Bueno, era el momento de la crisis económica en España. Bueno es que todo funciona así, según el dinero y está claro que invertir en deporte femenino, en baloncesto femenino pues a lo mejor no es una prioridad. También porque creo que es un producto que no ha estado nunca habían tratado con lo cual no se le ha podido sacar el rendimiento que a lo mejor se merece, y en ese momento que no había dinero de sobras pues bueno se cerraron clubs, la Liga bajó muchísimo y las jugadoras que estábamos a primer nivel tuvimos que salir a Europa a buscarnos la vida en clubes que nos ofrecieran no dinero pero sí buenos proyectos deportivos.

P. Laia Palau, como capitana de la selección femenina de baloncesto cobra lo mismo que Rudy Fernández como capitán de la selección masculina?

L. Esto sí, hemos equiparado salarios, cosa que es bastante interesante porque obviamente los salarios de los chicos en su vida normal en sus clubes no tiene nada que ver proporcional con el nuestro pero a nivel de la Federación sí que estamos igualados. Yo creo que les está funcionando. Yo en su momento también, cuando hablé con el presidente le dije: “oye pues que

ya no es por nosotras, es que estás haciendo un cambio social”

P. Y Laia Palau, ¿Como jugadora del Girona cobra lo mismo que Fernández como jugador del Madrid?

L. Pues no, yo creo que debe ser pues unas 30 veces más debe cobrar él.

P. ¿30 veces más de lo que cobra Ruddy?

L. sí.

P. ¿En comparación a lo que puede más o menos cobrar tú?

L. Sí, considero, está claro que a lo mejor yo no estoy en un club mega potente ahora como es el Real Madrid pero da igual. Estoy en un club que va a jugar Euroliga, que jugaba por la Liga española, que juega Supercopa, estamos haciendo lo mismo y es el mismo trabajo. Pero no cobramos lo mismo. Pero también entiendo que lo que genera Ruddy no es lo que genero yo. Pero también es verdad, que tampoco no sabemos cuánto generaríamos si al final vosotros, los medios de comunicación, sois los que decidís qué es lo importante. Si la gente nos pone allí dicen que es importante, mira pues eso que hacen es importante y se valora el deporte, no por el glamour que pueda generar el deporte, sino por el esfuerzo o los límites que está esa deportista en concreto superando pues yo creo que el baremo para todos sería el mismo.

P. ¿Has visto mucha gente con la camiseta de Laia Palau?

A. No y esto sí que nos pasa mucho en verano porque cuando hacemos la ruta de preparación de campeonatos mundiales, lo que sea, la gente nos pide camisetas y no las hay o sea no hay camisetas de España con el dorsal de Alba Torrens, Marta Xargai, Laia Palau, etc.

P. ¿Si tú vas a comprar a la tienda no existe?

L. No está serigrafiada.

P. Nos estamos acostumbrando a los éxitos del deporte femenino y de hecho a día de hoy cada vez es más habitual ver canchas de baloncesto o campos de fútbol lleno de aficionados y aficionadas que quieren ver a las chicas competir. ¿Qué ha pasado para que esto sea posible?

L. Primero lo tengo muy claro, es que nosotros no hemos dejado de ganar, ¿vale? Porque sin los éxitos que hemos tenido, no hubiésemos salido en portadas ni hubiésemos acaparado un

cierto bueno pues las miradas. No sé, tiene mucho valor lo que hacemos, porque ganar siempre es muy complicado. Tienen que pasar por el deporte femenino, si es que con poco la base la tienen puesta. Yo voy a hacer el mismo trabajo independientemente de lo que me vayan a pagar, si voy a salir por la tele, si va a ser importante o no.

P. ¿Llevas la cuenta de los partidos que has disputado?

L. Casi 300 y me parece una burrada.

P. ¿Cuál es ese partido, esa canasta que recuerdas con especial emoción?

L. Yo siempre digo que la medalla olímpica, por encima de las otras porque las olimpiadas siempre es algo muy especial y tú de pequeño has visto a ese deportista con la medalla con el laurel y piensas ojalá fuese yo algún día y claro cuando te pasa para mí es muy mágico.

P. ¿Te da vértigo el futuro? ¿Te has planteado y después del baloncesto qué?

L. Si me lo he planteado y también es cierto que también hay mucha gente que me pregunta por la calle que qué hago aparte de jugar a baloncesto, cosa que me hace mucha risa y de qué trabajas te dicen. ¿Sabes? tú les dices no, es que yo con el entrenamiento de la mañana y el de la tarde y con los viajes no me da para faltar nada más ahí medio, con lo cual bueno, esto es una cosa más pues de la desinformación. Yo creo que la gente no sabe que hay unas mujeres que se dedican y son deportistas y cobran más o menos pero viven de esto con lo cual luego habrá un después. Cuando acabe de jugar seguramente me tendré que reincorporar al mundo laboral y no sé si será dentro del baloncesto o fuera del baloncesto.

P. Ojalá tengamos el año que viene la oportunidad de verte con esa 13 medalla. Laia Palau, muchas gracias.

RESUM MILLORES NOU CONVENI 2021 WNBA

-Maternitat i família:

- Les jugadores segueixen rebent el salari complet mentre duri la baixa maternal.
- Una ajuda de 5.000 dòlars anuals per cuidats de l'infant.
- Apartaments de dues habitacions per jugadores amb fills.
- Adaptació o creació de llocs segurs i còmodes per les jugadores que siguin mares

lactants.

·Ajudes de fins a 60.000 dòlars per jugadores veteranes per costos produïts per temes d'adopció i tractaments de fertilitat/infertilitat.

-Salari:

·Mínim de 750.000 dòlars en premis per competicions especials a partir del 2021

·Repartiment d'ingressos 50-50 entre lligues i clubs a partir de la temporada 2021

·Mínim 1.6 milions de dòlars en acords de marketing d'equips i lligues fora de temporada

·Augment de diners en efectiu en premis individuals com la MVP de la WNBA

-Viatges/desplaçaments:

·Habitacions individuals en els hotels per totes les jugadores.

·Els viatges seran de classe Premium Economy per totes les jugadores durant la temporada regular.

-Agència lliure:

·Agència lliure per jugadores un any abans de que expiri el contracte.

·Agència lliure per jugadores que no són de primer nivell, que han assolit les exigències del seu contracte i que portin 5 o més anys en actiu.

-Desenvolupament personal i qualitat de vida:

·Oferiment de treballs fora de temporada per donar l'oportunitat a les jugadores de preparar-se per les seves carreres posteriors.

·Millora de beneficis i recursos de salut mental

·Educació i assessorament a través d'un programa de violència domèstica.

·Consells de nutrició per part de professionals amb l'objectiu de millorar el rendiment atlètic.

·Accés a experts en salut i representació en els comitès de política de la lliga.

PALMARÈS ESPORTIU DE LA JUGADORA SUE BIRD

- 4 campionats de la WNBA (2004, 2010, 2018, 2020)
- 11 participacions en el WNBA All-Star (2002, 2003, 2005–2007, 2009, 2011, 2014, 2015,

2017, 2018)

- 5 participacions en el primer equip de la temporada de la WNBA (2002–2005, 2016)
  - 3 participacions en el segon equip de la temporada de la WNNBA (2008, 2010, 2011)
  - 2 Peack Performer, premi al rendiment màxim (2009, 2016)
  - 3 Assistent de la temporada, jugadora amb més assistències donades (2005, 2009, 2016). També té el rècord de la jugadora de la historia amb més assistències de la WNBA.
  - Top 15 millors jugadores de la història de la WNBA (2011)
  - Top 20 millors jugadores de la història de la WNBA (2016)
-

PALMARÈS ESPORTIU DE LA JUGADORA DIANA TAURASI

- MVP de les finals de la WNBA (2009,2014)
  - MVP de la WNBA (2009)
  - 7 participacions en el WNBA All-Star (2004-2007, 2009, 2011, 2013 i 2014)
  - 9 participacions en el primer equip de la temporada de la WNBA (2004, 2006-2011, 2013 i 2014)
  - 2 participacions en el segon equip de la temporada de la WNBA (2005, 2016)
  - Rookie de l'any de la WNBA (2004)
  - 5 vegades màxima anotadora de la WNBA (2006, 2008-2011)
  - Top 15 millors jugadores de la historia de la WNBA (2011)
  - Top 20 millors jugadores de la historia de la WNBA (2016)
  - 4 vegades jugadora de l'any dels Estats Units (2006,2010,2012,2016)
-